

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

De minister van Veiligheid en Justitie
Mr. G. A. van der Steur
Postbus 20301
2500 EH 'S-GRAVENHAGE

doorkiesnummer
(070) 373 8409

uw kenmerk
626829

bijlage(n)

-

betreft
Wetsvoorstel bestuurlijke
maatregelen
terrorismebestijding

ons kenmerk
ECLBR/U201500688

datum 19 mei 2015

Geachte heer Van der Steur,

Dank voor toezending van het wetsvoorstel Tijdelijke bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding (uw brief van 17 maart jl.). In deze brief verwoorden wij de reactie op het wetsvoorstel namens de Nederlandse gemeenten en in afstemming met het NGB.

Met de wet krijgt de minister de bevoegdheid om een aantal vrijheidsbeperkende maatregelen op te leggen aan personen die in verband gebracht kunnen worden met terroristische activiteiten. Gemeenten onderkennen de noodzaak om deze wettelijke basis te creëren. Het nemen van tijdelijke bestuurlijke maatregelen voor vrijheidsbeperking mogen echter niet een alternatief zijn voor strafrechtelijke maatregelen.

Onderstaand geven wij themagewijs de reactie van gemeenten op het wetsvoorstel:

Toepasbaarheid en effectiviteit

In hoeverre de in het wetsvoorstel beschreven maatregelen praktisch toepasbaar en effectief zijn, is een vraag die zich lastig laat beantwoorden. Uiteindelijk zal het bevoegd gezag per geval een afweging moeten maken welke interventie nodig is en monitoren of deze voldoet.

Bevoegd gezag

In artikel 2 (het opleggen van vrijheidsbeperkende maatregelen) is gekozen voor een primaire rol voor de minister van Veiligheid en Justitie: de minister is hierin het bevoegd gezag en niet de burgemeester. Onze gemeentebestuurders hebben uitgebreid over dit voorstel gesproken.

Wij stemmen in met dit voorstel. Burgemeesters hebben afgelopen periode al aangegeven dat hun positie voor het nemen van vrijheidsbeperkende maatregelen kwetsbaar is, omdat zij sterk afhankelijk zijn van informatievoorziening die soms erg summier is, en deze maatregelen bovendien sterk gericht zijn op borgen van nationale veiligheid. Wij vinden het om deze reden juist dat de minister de primaire verantwoordelijkheid draagt.

Wij geven u wel aandachtspunten mee, die om uitwerking vragen:

Het gaat hier om een uitzonderlijke en tijdelijke bevoegdheid van de minister, die wat ons betreft alleen in uitzonderlijke situaties toegepast kan worden. Wij vragen u dit expliciet in de wet en de toelichting op te nemen, daarbij ook duidelijk te maken wat onder het mom van nationale veiligheid valt en waar de afbakening ligt met lokale verantwoordelijkheid voor OOV.

Tevens vragen wij aandacht voor een verbeterde informatiepositie van de burgemeester: niet alleen is tijdige en adequate informatie van belang, maar minstens ook raadpleging of een door de minister voorgenomen maatregel past in de lokale context. Wij verzoeken u om op te nemen dat de informatievoorziening aan de burgemeester plaatsvindt in de lokale driehoek, zodat de overleggen gestructureerd kunnen plaatsvinden en ook OM en Politie zijn betrokken.

Inkadering van bevoegdheid en ondersteuning van gemeenten

Zowel voor de vrijheidsbeperkende maatregelen uit artikel 2 als de bevoegdheid om vergunningen, subsidies, ontheffingen en erkenningen te weigeren dan wel in te trekken in artikel 6 ontbreekt een nadere inkadering van deze bevoegdheid zoals in de wet BIBOB (waar in de toelichting naar verwezen wordt) en de artikelen 172a en 172b van de Gemeentewet die soortgelijke instrumenten kent als artikel 2 van dit wetsvoorstel. Zo is in de wet BIBOB bepaald hoe het 'ernstig gevaar' wordt vastgesteld. Dat optimaliseert de concrete toepasbaarheid van dit instrument voor gemeenten en voorkomt willekeur en rechtsonzekerheid. Tevens hechten wij er aan te benadrukken dat het bevoegd gezag voor BIBOB- maatregelen bij het gemeentebestuur ligt.

In het wetsvoorstel ontbreekt een eenduidige regeling voor een samenhangende informatievoorziening aan gemeenten en de vereiste expertise om informatie op waarde te schatten zoals voor de wet BIBOB een landelijk Bureau BIBOB is opgezet om gemeenten te adviseren. Gelet op de opvallende overeenkomst tussen artikel 6 van dit wetsvoorstel en artikel 3 van de wet BIBOB zou een soortgelijk specialistisch bureau hierin niet misstaan. Hierdoor worden ook de verschillen in informatie-uitwisseling per regio tussen politie, justitie, belastingdienst en gemeenten voorkomen.

Overige opmerkingen

Wij hebben diverse uitvoeringsvragen van gemeenteambtenaren; deze vragen hebben wij separaat al aan uw ministerie gezonden. De vragen maken duidelijk dat gemeenten specialistische ondersteuning nodig hebben om de bestuurlijke maatregelen te kunnen uitvoeren, tevens informatievoorziening en afbakening van bevoegdheden en rollen als heet hangijzer zien.

Verder willen wij u de volgende opmerkingen meegeven:

Wij vragen u op te nemen dat ook de burgemeester van de gemeente waar de locatie voor de meldplicht is, wordt geïnformeerd. Deze locatie kan immers in een andere gemeente zijn dan waar betrokkene woont of verblijft. Idem voor het opleggen van een gebiedsverbod, wanneer dit gebied niet de gemeente betreft waar betrokkene woont of verblijft (conform Gemeentewet art 172).

Subsidies zijn geregeld in de Algemene wet bestuursrecht. Er wordt in het wetsvoorstel uit het niets een nieuwe grond gecreëerd om een subsidie te weigeren. Er zal dan ook een zinsdeel in dit artikel moeten worden opgenomen waarin wordt geregeld hoe de beide wetten zich tot elkaar verhouden.

In artikel 3 is het uitreisverbod uit het Schengengebied beschreven. Dat roept twee vragen op:

- (1) Praktisch: is zo'n verbod effectief af te dwingen als iemand probeert het grondgebied van een andere Schengenstaat te verlaten en naar een niet-Schengenland af te reizen? De Toelichting geeft aan van wel, maar wij zijn benieuwd naar de visie van praktische uitvoerders daarop geven.
- (2) Juridisch: De wet creëert feitelijk een bevoegdheid voor de Nederlandse minister om een burger te verbieden om het grondgebied van een andere Schengenstaat te verlaten. De toelichting bij artikel 3 gaat uitvoerig in op de bevoegdheid om het verlaten van *het land* (Nederland) te verbieden, maar voor zover wij kunnen beoordelen wordt de vraag of de minister bevoegd is om te verbieden een ander land te verlaten niet met zoveel woorden beantwoord.

Wij zijn graag bereid om in een bestuurlijk overleg de reactie van gemeenten toe te lichten.

Hoogachtend,

Kees Jan de Vet
Lid Directieraad VNG